



**BINNENGEKOMEN
TEAM POSTBEHANDELING EN
ARCHIVERING
D.D. 30-06-2026
No. 2026.02199
Portefeuillehouder: Burgemeester
Team: Openbare Orde & Veiligheid**

Aan het college van burgemeester en wethouders van Maastricht
Postbus 1992
6201 BZ MAASTRICHT

Maastricht, 30 juni 2026

Betreft: Schriftelijke vragen SP - Het Maastrichtse Damoclesbeleid.

Geacht college,

De Wet Damocles (artikel 13b Opiumwet) geeft de burgemeester de bevoegdheid om woningen tijdelijk te sluiten als er handelshoeveelheden drugs worden aangetroffen. Het doel van deze wet is het terugbrengen van rust in de directe omgeving en het een halt toeroepen van de overlast die het drugsband met zich mee zou brengen. Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid heeft in 2021 een [onderzoek](#) gedaan naar de effecten van woningsluitingen op omwonenden. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat de poster die voor een langere periode op de ruit van de woning wordt aangebracht negatieve effecten had voor de inwoners van de straat. Zo bleek dat 9% van de respondenten zich na het sluiten van de woning minder veilig voelden in hun straat, terwijl de overige 91% geen verandering ervaarde. Uit gesprekken met inwoners bleek dat de poster zelf als overlastgevend werd ervaren, en dat mensen zich zorgen maakten dat deze posters ook de kinderen van de aangehouden persoon zouden straffen. Ook uit [onderzoek](#) in Amsterdam blijkt dat inwoners vaak aangeven dat woningsluitingen geen invloed hebben op hun veiligheidsgevoel. Dit komt vooral doordat omwonenden vaak niet doorhebben dat er criminele activiteiten plaatsvinden.

Dit sluit aan bij een concept dat al langer wordt beschreven als '[territoriale stigmatisering](#)', een begrip dat door de Frans-Amerikaanse socioloog Loïc Wacquant in de stadssociologie is geïntroduceerd en sindsdien breed wetenschappelijk is onderbouwd. Inwoners worden gedurende hun dagelijkse leven gediskwalificeerd op basis van hun adres. Door dat stigma te herbevestigen met grote, opvallende posters met onder andere een heroïnespuit, pillen en een cannabisblad, draagt de gemeente Maastricht bij aan het in stand houden van dit stigma.

Uit [onderzoek](#) van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC) van april jl. blijkt bovendien dat een last onder dwangsom volgens ambtenaren nagenoeg even effectief is. Dit terwijl deze minder ingrijpende manier van handhaven niet gepaard gaat met alle in dat onderzoek beschreven aanzienlijke gevolgen voor bewoners en hun kinderen. Datzelfde onderzoek laat zien dat slechts ongeveer een derde van de gemeenten daadwerkelijk evalueert of de Damoclesmaatregel de beoogde effecten ook bereikt, en dat in circa 80% van de gevallen na sluiting wordt overgegaan tot ontbinding van het huurcontract, waarbij bewoners niet zelden op een zwarte lijst van de woningcorporatie belanden. Ook uit dit onderzoek blijkt wederom dat een deel van de geïnterviewden problemen heeft met de uitstraling van het aanplakbiljet.



Daar komt nog bij dat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State op 16 juli 2025 heeft [geoordeeld](#) dat ook de wijze waarop een woningsluiting feitelijk wordt uitgevoerd – en daarmee uitdrukkelijk ook het aanplakbiljet – noodzakelijk en proportioneel dient te zijn.

Tegen deze achtergrond, heeft de SP een aantal vragen voor uw college, die in het navolgende nader zullen worden toegelicht en uitgewerkt.

Het vigerende [Damoclesbeleid Lokalen en Woningen 2019](#) van de gemeente Maastricht hanteert als beleidslijn dat bij een eerste constatering van drugshandel in beginsel direct wordt overgegaan tot sluiting, in plaats van te volstaan met een waarschuwing of een last onder dwangsom. Het college motiveert dit met een verwijzing naar 'de hoeveelheid illegale verkooppunten' en het ingezetenen criterium voor coffeeshops. Onze fractie vraagt zich af of die lijn nog houdbaar is in het licht van de aangescherpte evenredigheidstoets sinds de zogenoemde Harderwijk-uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ECLI:NL:RVS:2022:285), de overzichtsuitspraak van 16 juli 2025 (ECLI:NL:RVS:2025:2922), en de bevindingen uit het eerder aangehaalde WODC-onderzoek.

1. Welke doelen stelt de gemeente Maastricht voor haar Damoclesbeleid? Kan het college daarbij onderscheid maken tussen de twee wettelijke doelen van artikel 13b Opiumwet – beëindiging van de overtreding en voorkoming van herhaling – en eventuele aanvullende beleidsdoelen zoals herstel van het woon- en leefklimaat, signaalwerking of preventie?
2. Hoe evalueert uw college woningsluitingen als effectief middel voor deze doelen, en op welke wijze wordt die effectiviteit periodiek getoetst?
3. Is uw college van mening dat het verbeteren van het woon- en leefklimaat in de wijk een doel is van haar Damoclesbeleid? Zo ja, is de doeltreffendheid van de maatregel met het oog op dat doel al eens systematisch geëvalueerd, en bent u bereid die evaluatie met de raad te delen? Zo nee, is uw college bereid een dergelijke evaluatie alsnog op te zetten?
4. In hoeverre acht het college, mede in het licht van het WODC-rapport en de jurisprudentielijn sinds Harderwijk, het in het Damoclesbeleid 2019 vastgelegde uitgangspunt – dat bij een eerste constatering in beginsel direct tot sluiting wordt overgegaan in plaats van tot een waarschuwing of last onder dwangsom – nog houdbaar?

In de Nederlandse jurisprudentie is in toenemende mate aandacht voor de positie van kinderen en kwetsbare bewoners bij woningsluitingen. De Afdeling bestuursrechtspraak verlangt sinds de overzichtsuitspraak van 28 augustus 2019 ([ECLI:NL:RVS:2019:2912](#)) een concrete afweging van de gevolgen voor minderjarigen en bijzondere woonbelangen. De Hoge Raad heeft in zijn prejudiciële beslissing van 28 november 2025 ([ECLI:NL:HR:2025:1799](#)), nadien bevestigd in 2026, geoordeeld dat in ontruimingsprocedures waarbij kinderen wonen het belang van het kind, ingevolge artikel 3 lid 1 IVRK, de eerste overweging dient te zijn. Het WODC-rapport laat tegelijkertijd zien dat in circa 80% van de gevallen na sluiting wordt overgegaan tot ontbinding van het huurcontract, waarbij bewoners niet zelden op een zwarte lijst van de woningcorporatie belanden.

5. In hoeverre neemt de gemeente Maastricht kinderrechten en de huurrechtelijke gevolgen voor huurders mee in de afweging om een woning wel of niet te sluiten? Wij ontvangen graag een uiteenzetting van de wijze waarop artikel 3 lid 1 IVRK in deze afwegingen wordt verankerd.

6. Is uw college bereid om – naar het voorbeeld van de gemeente Helmond, die in 2024 haar Damoclesbeleid expliciet heeft voorzien van een passage over het Verdrag inzake de Rechten van het Kind – het Maastrichtse Damoclesbeleid op dit punt te actualiseren? Zo nee, waarom niet?
7. Kan uw college aangeven in hoeveel van de Maastrichtse woningsluitingen in de afgelopen vijf jaar minderjarige kinderen in de betreffende woning woonden, en welke aanvullende voorzieningen, hulpverlening of vervangende huisvesting in die gevallen door of namens de gemeente zijn georganiseerd?
8. Kan uw college aangeven in hoeveel van de gevallen na een Maastrichtse woningsluiting het huurcontract is ontbonden door de verhuurder, en in hoeveel van die gevallen de betreffende bewoners op een zwarte lijst van een woningcorporatie zijn geplaatst? En in hoeverre voert uw college overleg met de Maastrichtse corporaties over deze huurrechtelijke gevolgen, zoals het WODC-rapport uitdrukkelijk aanbeveelt?

Dan over de genoemde territoriale stigmatisering. Andere gemeenten, zoals Heerlen en Amsterdam, kiezen voor subtiele aanplakbiljetten met enkel het gemeentelijke logo en zonder verwijzingen naar drugs of de bijbehorende parafernalia. Dat draagt bij aan het beperken van de stigmatisering van wijken en aan het beperken van de overlast die de poster zelf voor omwonenden veroorzaakt.

9. Deelt het college de opvatting van onze fractie dat de huidige Maastrichtse Damoclesposter, met afbeeldingen van een heroïnespuit, pillen en een cannabisblad, bijdraagt aan territoriale stigmatisering van de wijken waarin deze posters herhaaldelijk worden geplaatst? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waarom wordt ervoor gekozen om met deze poster te werken?
10. Heeft de gemeente in de afgelopen jaren klachten, meldingen of andere signalen ontvangen over de Maastrichtse Damoclesposters, zowel van bewoners van de gesloten woning en hun naasten, als van omwonenden? Zo ja, kan uw college aangeven om hoeveel signalen het gaat en op welke wijze daarmee is omgegaan?
11. Is uw college bereid om het ontwerp van de Maastrichtse Damoclesposter te vervangen door een versie zonder verwijzing naar een overtreding van de Opiumwet, naar het voorbeeld van Heerlen en Amsterdam? Zo nee, waarom niet, en hoe verhoudt zich dat tot de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 16 juli 2025?
12. Is uw college, gelet op het WODC-rapport van april jl., de recente jurisprudentielijn van de Afdeling bestuursrechtspraak en de Hoge Raad, en het feit dat het Maastrichtse Damoclesbeleid dateert van 2019, bereid om het gehele Damoclesbeleid te herzien en aan de raad voor te leggen? Zo ja, op welke termijn? Zo nee, waarom niet?

Hoogachtend,

Stephanie Blom
Raadslid SP

Sem Bonte
Burgerlid SP